

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐURSKAPUR

Nr. 24

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardag 17. juni 1950

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,50 + porto um fjórðingsárid

24 Árg.

Grønland.

Fiskiskapurin — hövuðsvinna okkara — er, tað ið farið er av árinum, miseydnadur.

Suðurlandið gav lítið, og eystan ífrá komu menn til fyrri stutt síðani púra vónsviknir.

Nú seta menn allar vónir til Grønlands. Verður ikki rok-fiskiskapur við Grønland í ár, tá sær illa út í Føroyum, so einstáttað okkara vinna er, og tá man fara at verða ilt at gera skipini út aftur til næsta vár. Og svangligur vetur verður mangan staðni um oyggjarnar, um ikki úrtøkan verður góð úr grønlandsfiskiskapinum.

Allir føroyingar vóna, at grønlandsfiskiskapurin bjargar vinnu okkara í ár.

Ikki kann annað sigast, enn at føroyingar eru eydnismenn, tá ein hugsar um, hvussu nær teir hava verið við sjálvir at spælt sær av hendi øll rættindi til Grønlands.

Fáur man hava gloymt, tá núverandi formaður fólkaflokksins læt danir vita, at bara tað eydnaðist honum at fáa móðurskipið (Ananu), so nýttast føroyingum ongar havnir í Grønlandi, og so ráddi ikki so nógv um loyvi at fiska innanfyri sjómarkið.

Undir síðsta bardaga gjørdist fólkaflokkurin loysingarflokkur, og tá tók hann av stevnuskrá síni kravið um rætt føroyinga í Grønlandi.

Tað var djarvt gjørt. Tað var eitt knýttur nevi í andlitid á Føroya fiskimonnum. Men tað skulu teir fáa, at tá vóru teir ærligir; tí við at taka kravið um veiði- og vinnurætt føroyinga í Grønlandi av stevnuskrá síni, viðgingu teir, at við at loysa ríkisfelagsskapin við Danmark, útiðystu teir føroyingin í Grønlandi.

Ja, tá vóru føroyingar eydnismenn, at ikki fólkaflokkurin varð við yvirlutan.

Aftur nú er ein flokkur farin at geyla um loysing, og tað tykist, sum fólkaflokkurin vil royna at halda seg nær uppi undir líðini á honum fyrri ikki at fara heilt í spónir. Hesin nýggi loysingarflokkur tykist sum so mangir aðrir í dag, at hava stórar vónir

til fiskiskap føroyinga í Grønlandi; men hann gloymir gjøgnum blað sítt »14. Sept.« at siga fólki frá, at loysing frá Danmark er tað sama sum loysing frá øllum rættindum føroyinga í Grønlandi.

Ferskfiskasøla:

Í gjár og fyrradagin seldu í Grimsby:

Dragarsund 120 kitt — 822 pd.
Simun á Torkilsheggj 260 kitt 645 pd. (flutti 9 kitt av kalva 70 pd).

Havsökið 310 kitt 732 pd.
Á veg til marknað eru:
Suðurfarið 250 kitt Fossá 440 kitt, Norðberg 350 kitt, Eystnes 200 kitt og Bláfossur 200 kitt.

Just Justesen, Norðdepli 70 ár.

Hin 22. í h. fyllir ein væl-kendur maður í Norðdepli 70 ár — Just Justesen.

Fáur hugsar at hesin blíðligi og fryntligi maðurin er komin so langt upp í árin; men soleiðis er, sjálvt um hann ikki ber merkir av, at hava lagt so mong arbeiðsrík slítmannaár um bók.

Dúgligur og dugandi og rættur skilamaður í øllum verki, bæði á landi og sjógv, hevur hann tikið lut í øllum fyrifallandi arbeiði, so eingin ivi er um, at hann kennir lívið í ódn og logn.

Tosar tú við Jústta ert tú beinan vegin greiður yvir, at hetta er skilamaður við fastari meining um allar lívsins spurningar. Ein langur arbeiðsdagur hevur lært hann at kenna sam-felagsins órættvisu viðferð oy teimum, ið bera tær tyngstu byrðurnar, uttan tilsvandandi viðurlag fyri dagsins sveitta, hvat hevur ávirka hansara hugsan í tann mun, at fáur sum hann hevur so gløgga uppfatan av teimum átroðkandi sosialu sam-felagsspurningunum. Áttu vit nógvir slíkar bjarthugsandi kvinnur og menn vildi okkara samfelag í sosialum rættvisi verið langt framkomið.

Á 70-ára deginum bera vit Jústta fram okkara bestu kvøðu, við øllum góðum ynskjum um langt og eydnuríkt lívskvöld við nógvum góðum og glaðum arbeiðsløtum.

Til lukku!

Vesturtýskland

Forbundsdagurin í Bonn samtykti hósdagin, at Vesturtýskland skal ganga saman við teim sameindu tjóðunum. Ikki vóru tó allir limir samdir í hesum máli, javnaðarmenn og kommunistar stemmaðu ímóti og ein partur av umboðsmönnum fyri Bayern stemmaðu ikki.

Finland

Finski forsætisráðharrin hevur verið til samráðingar í Moskva. Hann er nú afturkomin, og fingin er í lag nýggjur handils-sáttmáli millum Finlands og Ruslands. Ráðharrin sigur frá, at hesin nýggi sáttmáli kemur at hava stóran týðning fyri Finland, og at hann kemur at veita finskum arbeidarum í tíggu túsundtali arbeiði. Tað ræður nógv um, at finnar verða förr fyrri at halda henda sáttmála, sigur hann, og Rusland vil nú taka ta støðu í finskum haldilspolitikki, sum Ongland áður hevði.

Jacob Jacobsen,

prentari, fyllir í dag 50 ár. Jacob Jacobsen varð føddur í Tórshavn, har hann arbeiðdi sum prentari, til hann 26 ára gamalur fór til Noregs. Tey fyrstu árin arbeiðdi hann sum prentari í Bergen, síðani hevur hann verið búsettur í Oslo. Hann hevur skrivað hópán av greinum um føroysk víðurskipti í norsk bløð og tíðarrit, og bókin um Føroyar, hann skrivaði saman við Sverri Stove, verður roknað fyri eitt megnaðarverk.

Jacob Jacobsen hevur verið mongum Føroyingum góður á at heita, og óivað verða tey mong, sum í dag vilja minnst hann. Bústadar hansara er: Taasens Alle 13, Oslo.

Oyrnafjall

vantaðist at koma á Tvøroyri í gjárkvöldið ella í morgun tíðliga. Tað kom frá Sfax í Afríku við 3400 tons um av salti. Eftanin er, at o. u. 800 tons verða uppskipað á Tvøroyri og restina skal skipið hava við sær til Grønland. Oyrnafjall vactast at fara til Grønlands mitt í næstu viku. Postur sum skal við hesum skipi til Grønlands, má verða komin í posthúsið í Havn seinast hin 19., um ein skal vera vísur í, at hann fæst við.

Síðasti bærinn

í dalinum,

eitur kvikmynd, ið sýnd varð hóskvöldið í Sjonleikarhúsinum. Hetta er íslenskt ævintýr, ið her er vakurt avmyndað og í fögnum litum. Børnunum líkaðu tað eisini væl, hóast summi hildu tað vera so óðiligt í stóðum, at tey fluttu av teim fremstu beinkjunum longur aftur, tá harðast ástóð. Hóast vit eru av teirri áskoðan, at lívið sjálvt eitur nógv mikið av trupulleikum, so ikki nýtist at fylla börnini við trøllsögum og gandi, so vilja vit kortini mæla til at flest møgulig børn fáa loyvi at síggja hesar litfagra myndir.

Tryggingarsamband Føroya

byður nú út arbeiðið við at taka niður og rudda burtur leivdirnar av húsum í Tinganesi og Hotel Føroyum, sum oyddust av eldi.

Guttormur Eysturoy

skuldisetur P. M. Dam fyrri at hava borið ósonn tíðindi í Noregs radio, men han sigur ikki hvat ið ósatt er. Tað, ið Dam greiddi frá, var, at ein meirluti í Føroyum er væl nøgður við stjórnskippana, at hann helt atburðin hjá dønum í stjórnskippanarmálinum vera eitt hitt vakrasta bláð í stjórnsögu dana, at stjórnskippanin gav okkum alt tað frælsi, sum ein meirluti hevur ynskt, at tað verður ikki lagt okkum eitt strá í vegin frá dønum at ganga sjálvstýris liga so langt sum vit vilja, sjálvt um tað skuldi verið at tikið loysing. Hetta er sannleiki. Men toli G. E., sum spældi »kommunistur« hevur givið seg upp til láturverja fyri kapitalistflokkinn her á landi, ikki at hoyra sannleikan?

Aftur í Tinganes!

Ígjár kom so »kennilsíð« frá landsrættinum, ið gjørdi av, at danin Bjarne Christensen, ið skuldsettur hevur verið fyrri at hava sett eld á í Tinganesi og Hotel Føroyum, skuldi verða fastsettur aftur til 7. juli. — Hann varð so settur fastur í gjárkvöldið.